gemeente Veldhoven

Datum raad	:	27 maart 2012	Datum RC	:	6 maart 2012
Agendapunt	:	14	Datum B&W	:	10 jan en 13 mrt 2012
Volgnummer	:	12.010	Programma begroting	:	13
Gewijzigd voorstel	:	nee	Productnummer	:	6130
Portefeuillehouder	:	N.H.C. Ramaekers			
E-mail steller	:	Piet.Zandbergen@veldhoven.nl			

Adviesnota

Convenant samenwerking Campusgemeenten

Samenvatting

In februari 2011 hebben de colleges van de campusgemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven het initiatief genomen tot een verkenning van de mogelijkheden om door onderlinge samenwerking bij te dragen aan het realiseren van de Brainportambities. In juli is een rapport uitgebracht over een intensieve samenwerking tussen deze gemeenten rondom het thema vestigingsklimaat in de context van het uitvoeringsprogramma Brainport 2020. In dit rapport zijn de samenwerkingsdomeinen benoemd.

In het najaar is gewerkt aan een convenant, waarin de samenwerkingsafspraken juridisch zijn verankerd. Er ligt nu een gezamenlijk voorstel om dit convenant bij eensluidende besluiten van de betrokken bestuursorganen van de vier campusgemeenten aan te gaan. Over de inhoudelijke en financiële aspecten van de samenwerking zal over enkele maanden een voorstel worden gedaan.

Beslispunten

In te stemmen met het Convenant samenwerking 4-Campusgemeenten regio Eindhoven 2012-2020.

Inleiding

Het convenant kan worden gezien als het bestuursjuridisch kader, waarbinnen de inhoudelijke samenwerking van de campusgemeenten op de verschillende terreinen verder wordt vormgegeven. Inhoudelijk krijgt de samenwerking gestalte in twee vierjaarlijkse activiteitenprogramma's en de daarop geënte jaarlijkse actieplannen met bijbehorende financiële paragraaf. Het convenant is aan te merken als een lichte gemeenschappelijke regeling, een meerzijdige centrumgemeenteconstructie, die recht doet aan het uitgangspunt om bestuurlijke drukte te vermijden en die tegelijk niet vrijblijvend is.

De governance-afspraken

<u>Uitgangspunten</u>
Bij het opstellen van de governance voor dit convenant zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
a. realiseren van slagkracht;
b. jaarlijkse betrokkenheid van en feedback door colleges van burgemeester en wethouders;
c. recht doen aan kaderstellende rol gemeenteraden;
d. creëren mogelijkheid om uit te treden na evaluatie;
e. beperken looptijd tot 2020.

Bestuurlijk platform en ambtelijke regiegroep
Ingesteld wordt een bestuurlijk platform van vier campuswethouders, die opereren op basis van een gelijkluidend bestuurlijk mandaat van hun eigen college van burgemeester en wethouders en op basis van een gelijkluidend extern mandaat van de drie andere colleges. In de toelichting bij het convenant is de voorgestelde werkwijze en de rolverdeling schematisch weergegeven (zie blz. 12). Het bestuurlijk platform wordt ondersteund door een ambtelijke regiegroep bestaande uit de vier gemeentesecretarissen. Zij sturen in opdracht van het bestuurlijk platform ambtelijke project- en werkgroepen aan. De samenwerking wordt ondersteund door een klein secretariaat.

Het bestuurlijk platform is belast met de voorbereiding van een activiteitenprogramma voor een periode van vier jaar (2012-2015), dat door de gemeenteraden wordt vastgesteld. Na verlenging van de samenwerking in 2015 zal gewerkt worden met een vervolgprogramma voor de periode 2016-2019. Op basis van het activiteitenprogramma worden jaarlijkse actieplannen door het bestuurlijk platform voorbereid en vastgesteld door de colleges van burgemeester en wethouders.
Jaarlijks brengt het bestuurlijk platform verslag uit aan de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders. Op basis van dit jaarverslag kunnen de colleges in samenspraak met de gemeenteraad of een daartoe aangewezen raadscommissie opmerkingen en gewenste verbeterpunten kenbaar maken aan het bestuurlijk platform. In het eerstvolgende actieplan wordt gerapporteerd over de handelwijze met betrekking tot de gemaakte opmerkingen en voorgestelde verbeteringen.

Begroting en verantwoording
Jaarlijks worden in de programmabegrotingen van de campusgemeenten middelen gealloceerd voor de campussamenwerking, zodat bij de begrotingsbehandeling de gemeenteraden het budgetrecht kunnen uitoefenen en vervolgens de colleges de kaders geven waarbinnen deze colleges kunnen opereren. Bij de jaarrekening en in het jaarverslag volgt de verantwoording richting raden.
De colleges dragen er zorg voor, dat jaarlijks in de programmabegroting de voor de uitvoering van het actieplan benodigde middelen worden opgenomen. Het mandaat van de campuswethouders is gebaseerd op het jaarlijks door de colleges vast te stellen actieplan met bijbehorende budgetten en strekt ertoe om samen met de collega-campuswethouders in het bestuurlijk platform op basis van unanimiteit afspraken te maken.

Uittreding, wijziging en toetreding
Het convenant geldt voor bepaalde tijd. Op 1 januari 2020 eindigt de samenwerking in deze vorm. Deze bepaling is opgenomen, omdat er een rechtstreekse koppeling is met de realisering van het uitvoeringsprogramma Brainport 2020. Tussentijds is voorzien in een evaluatie in 2015. Dit betekent, dat de deelnemende gemeenten eenmalig de mogelijkheid hebben om per 1 januari 2016 de samenwerking tussentijds te beëindigen. Daarnaast is voor de deelnemers de mogelijkheid opgenomen om het convenant in onderling overleg tussentijds te wijzigen.

De optie wordt opengehouden, dat andere gemeenten uit het stedelijk gebied toetreden tot het convenant. Belangrijk beoordelingscriterium is het behoud van de slagkracht van de samenwerking. Toetreding leidt tot wijziging van het convenant in de zin, dat het aantal deelnemers wijzigt. Besluitvorming is om die reden voorbehouden aan de raden van alle betrokken gemeenten. Daarnaast bestaat de mogelijkheid, dat het bestuurlijk platform voor een bepaalde activiteit

afspraken maakt met een niet-campusgemeente om hierin te participeren. Een dergelijke afspraak hoeft niet te leiden tot wijziging van het convenant.

Beleidsmatige context

Doel samenwerking
Het convenant is de uitkomst van de uitwerking van het eindrapport "Verkenning samenwerking Campusgemeenten", dat de gemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven in juli 2011 presenteerden over de mogelijkheden van de samenwerking. Doel van de samenwerking is het leveren van een bijdrage door de convenantpartijen aan de versterking van de economische structuur in Zuidoost-Brabant.
Dat willen zij bereiken door het versneld realiseren van een samenhangend en concreet uitvoerings- en investeringsprogramma rondom het thema vestigingsklimaat. Dit programmatisch werken gebeurt in de context van het uitvoeringsprogramma Brainport 2020, de daaraan gerelateerde campusontwikkeling en de hiermee verbonden hoogwaardige bedrijvigheid. De convenantpartijen willen daarin opereren als waren zij één gemeente.

Samenwerkingsterreinen
Om uitvoering te geven aan de doelstelling van het convenant wordt door partijen samengewerkt op de volgende terreinen:

a. het opstellen van een gezamenlijke visie en uitvoeringsstrategie op hoofdlijnen met betrekking tot (internationale) acquisitie van bedrijven en instellingen, die gekoppeld zijn aan de voor Brainport belangrijke clusters en het gericht samenwerken met andere regiogemeenten in het algemeen en het stedelijk gebied in het bijzonder om te komen tot een optimale invulling van de overige vestigingsvoorwaarden en de beschikbaarheid van goede locaties voor het faciliteren van campusgerelateerde bedrijvigheid;
b. het opzetten van een uitvoeringsplan voor de gecoördineerde inzet van de campusgemeenten op het gebied van technisch en internationaal onderwijs;
c. het versterken van het internationaal aansprekende aanbod in de regio van sport- en cultuurvoorzieningen door het binnenhalen van topevenementen op sportgebied gekoppeld aan technologische ontwikkeling, het regionaal uitbouwen en vermarkten van het bestaand topaanbod op het terrein van cultuur en het opstellen en uitvoeren van een daarop gebaseerd regionaal marketingplan;
d. het realiseren van een adequaat financieringsinstrumentarium ten behoeve van het uitvoerings- en investeringsprogramma gericht op de versterking van het vestigingsklimaat.

Beoordeling samenwerkingsinitiatief
Op 17 mei 2011 heeft uw raad beraadslaagd over de toekomst van de regionale samenwerking. Dit heeft geleid tot vaststelling van een toetsingskader voor samenwerkingsinitiatieven. In dit toetsingskader ligt een koerswijziging besloten: samenwerking geschiedt vanuit de eigen identiteit en kracht van onze gemeente met een focus op economische ontwikkeling, waarbij in eerste aanleg wordt gezocht naar thematische samenwerking met de andere campusgemeenten. Waar nodig kan aanvullend (vanuit andere domeinen en rollen) de samenwerking worden opgeschaald naar het stedelijk gebied of de regio Zuidoost-Brabant.
Met het convenant als voertuig voor de campussamenwerking is voortvarend uitvoering gegeven aan deze koerswijziging. Met een herkenbare focus op de Brainport 2020-agenda en de daaraan gerelateerde campusontwikkeling wordt aangesloten op de door uw raad benoemde prioritaire aandachtsgebieden voor samenwerking. In het convenant hebben onze uitgangspunten voor het inrichten van de governancestructuur op een goede wijze invulling gekregen.

Beoogd effect

Het creëren van de noodzakelijke juridische structuur voor de beleidsinhoudelijke samenwerking tussen de vier campusgemeenten.

Argumenten

1. Om slagvaardig te kunnen opereren als ware men één gemeente is het noodzakelijk om juridisch sluitende afspraken te maken tussen de bestuursorganen van de vier campusgemeenten.
2. De gekozen samenwerkingsvorm sluit aan op en is complementair aan de bestaande samenwerking van de gemeenten, die deelnemen aan het convenant samenwerking stedelijk gebied Eindhoven.

Financiën

De convenantpartijen spreken af, dat zij vanaf 2013 de vrijvallende middelen als gevolg van verlaging van de algemene inwonerbijdrage aan het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven primair zullen reserveren ter dekking van de kosten van de samenwerking. Uitgangspunt voor het begroten van de benodigde middelen is het gestelde in het activiteitenprogramma en de daarop gebaseerde actieplannen.

Uitgangspunt is voorts, dat zoveel mogelijk van de bestaande financieringsinstrumenten gebruik gemaakt zal worden als aangeduid in artikel 11 van het convenant. Voor de gemeente Helmond betekent dit, dat deze gemeente wederom zal gaan deelnemen aan het Financieringsfonds als de bestuurscommissie Stedelijk Gebied Eindhoven alsnog kiest voor een programmatische inzet van deze middelen ten behoeve van de uit deze samenwerking voortvloeiende investeringsagenda.

Slechts in het uiterste geval zal door de vier campusgemeenten overgegaan worden tot de oprichting van een eigen fonds. Daarover is alsdan aansluitende besluitvorming bij de aan het convenant deelnemende partijen noodzakelijk. Afgesproken is tenslotte dat de apparaatskosten, niet bestaande uit de personele inzet van de deelnemende gemeenten, tussen de deelnemers worden verdeeld op een verdeelsleutel per inwoner.

Vervolgstappen

Voor de campusgemeenten is de inhoudelijke agenda leidend. Dit betekent een programmatische inzet van de financiële middelen. De inhoudelijke oordeelsvorming over de "opbrengst" van de samenwerking geschiedt bij de behandeling van de vierjaarlijkse activiteitenprogramma's en de daarop gebaseerde jaarlijkse actieplannen. Het activiteitenprogramma 2012-2015 en het eerste actieplan voor het jaar 2012 worden in het eerste kwartaal 2012 opgeleverd. Vervolgens zal hierover in de gemeenteraden respectievelijk de colleges besluitvorming plaatsvinden.

Bijlagen

Convenant samenwerking 4-Campusgemeenten regio Eindhoven 2012-2020 met toelichting.

Ter inzage

1. Raadsinformatiebrief uitvoeren verkennend onderzoek samenwerking Campusgemeenten (februari 2011).
2. Eindrapport Verkenning samenwerking Campusgemeenten met bijbehorende Raadsinformatienota (juli 2011).
3. Persbericht samenwerkingsconvenant campusgemeenten (12 januari 2012).

Resultaat van de behandeling in de raadscommissie

De commissie adviseert het voorstel en besluit ter bespreking te agenderen voor de raad van 27 maart 2012.

De portefeuillehouder zegt toe, dat ze zal kijken of het voorstel duidelijker kan zijn over de kosten bij uittreding en over unanimiteit bij tussentijdse wijzigingen van het convenant.

De portefeuillehouder zal als suggestie voor het activiteitenprogramma inbrengen, dat er een keuzemogelijkheid komt van wat met de in te brengen bestaande middelen kan worden gedaan en waar extra financiering voor nodig is.

Reactie college n.a.v. behandeling in de raadscommissie

Naar aanleiding van het commissieberaad willen wij in de eerste plaats duidelijkheid scheppen over de relatie tussen vorm en inhoud van de samenwerking. Het convenant bevat afspraken over de juridische structuur voor de samenwerking. Door in te stemmen met het convenant geeft u het groene licht voor de vormgeving van de campussamenwerking. De inhoudelijke samenwerking krijgt gestalte in meerjarige activiteitenprogramma's met een uitwerking in jaarlijkse actieplannen.
De kaderstellende rol van uw raad komt tot uiting in het vaststellen van het activiteitenprogramma en van het budget voor de samenwerking. De controlerende rol komt naar voren in uw betrokkenheid bij de beoordeling van de jaarverslagen en het medio 2015 op te maken evaluatieverslag van de campussamenwerking (beiden inclusief financiële verantwoording). Dit onderscheid tussen vorm en inhoud maakt het mogelijk, dat u over enkele maanden tot een zelfstandige afweging kunt komen over de inhoud van de samenwerking.

De commissie heeft om meer duidelijkheid gevraagd over de kosten bij uittreding uit het convenant. De kosten van de samenwerking bestaan uit financieringsmiddelen voor de activiteiten in de programma's en uit apparaatskosten.
Het convenant voorziet in een evaluatie van de samenwerking medio 2015. Deze evaluatie vormt de opmaat naar het activiteitenprogramma voor de periode 2016-2019. Per 1 januari 2016 bestaat een eenmalige uittredingsmogelijkheid zonder binding aan het nieuwe activiteitenprogramma. De apparaatskosten hebben een directe relatie met het functioneren van het bestuurlijk platform, de regiegroep en de in te stellen project- en werkgroepen. Hierbij gaat het om relatief bescheiden bedragen, omdat er geen uren voor ondersteunende ambtelijke capaciteit worden doorberekend. Deze apparaatskosten worden jaarlijks opgenomen in de actieplannen.
Behoudens voor reeds aangegane verplichtingen zal uittreding onder deze omstandigheden voor een uittredende gemeente geen financiële gevolgen hebben.

De commissie heeft verder om duidelijkheid gevraagd over unanimiteit bij wijziging van het convenant. Het convenant is in formele zin een gemeenschappelijke regeling. Dit betekent, dat slechts de deelnemende bestuursorganen bevoegd zijn tot wijziging van de regeling. Unanimiteit in de besluitvorming staat bij wijziging van de regeling voorop. Omdat het convenant hierover geen expliciete bepaling bevat, geldt blijkens jurisprudentie het unanimiteitsvereiste.

Voor de bekostiging van de samenwerking wordt in eerste instantie gekeken naar bestaande middelen. Hierbij kan worden gedacht aan vrijvallende SRE-bijdragen (concreet maken in proces SRE-begroting 2013), reeds geplande gemeentelijke investeringen die passen in de campusagenda (bundelingseffect), inzet van Brainport Development NV en bijdragen uit het Financieringsfonds (gemeenten stedelijk gebied) en uit het Stimuleringsfonds (SRE).
Om tot een goede beoordeling van het activiteitenprogramma 2012-2015 met de daaraan verbonden financiële consequenties te kunnen komen, is vanuit de commissie de suggestie gedaan in dit programma zichtbaar te maken welke zaken met de in te brengen bestaande middelen kunnen worden bekostigd en voor welke zaken extra financiering nodig is.
Wij vinden dit een werkbare suggestie, die een keuzemogelijkheid biedt bij de vaststelling door uw raad van het activiteitenprogramma. Wij hebben deze suggestie inmiddels onder de aandacht gebracht van de regiegroep, die belast is met de voorbereiding van het activiteitenprogramma.

Burgemeester en wethouders van Veldhoven,

G. Brinkman MBA
secretaris

drs. J.M.L.N. Mikkers
burgemeester